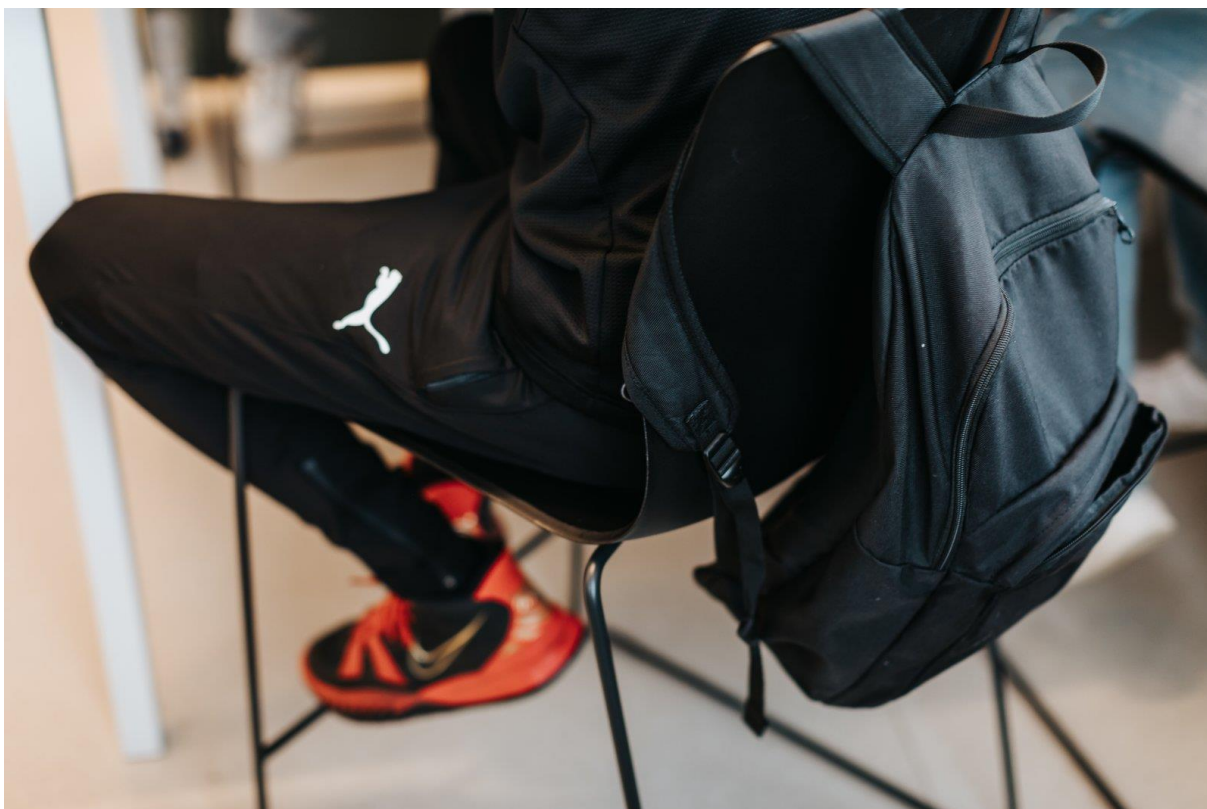

Utvärdering Skolsamordnare

Uppdragsgivare: Enhetschef enhet Ungdom

Planeringssekreterare Linn Jonnergård, Linnéa Stifors Regjepaj

Enhet planering och utveckling, verksamhetsområde barn och unga

Arbetsmarknads- & socialförvaltningen, Malmö

Mars 2026

Innehåll

Beskrivning uppdrag	3
Syfte:	3
Huvudfrågeställning(ar):	3
Metod	3
Övrigt inom uppdraget:	3
Journalgranskning	4
Urval	4
Frågeställningar i journalgranskningen	4
Resultat journalgranskning	5
Intervju	10
Frågor intervju	10
Resultat intervju	10
Erfarenheter av skolsamordnare	10
Framåt	11
Viktiga fynd i intervjun	12
Slutsatser	13

Beskrivning uppdrag

Arbets sättet med skolsamordnare har pågått sedan augusti 2025 inom enheten Ungdom på arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Skolsamordnare är ett av tre projekt som ingår inom ESF projektet *Unga i hållbara övergångar* och kallas *Framsikt*. Projektet har fokus på en hållbar övergång till skolgång eller praktik för placerade barn och unga. Det gäller inför- och under placering samt inför hemgång i linje med SAMS-rutinen¹. Syftet med Framsikt är att placerade barn och unga ska få en kontinuerlig skolgång.

Tidigare kartläggningar (ex. Socialstyrelsen) visar att majoriteten av barn och unga som varit placerade har haft flera placeringar i exempelvis olika HVB-hem. Det kan leda till svårigheter i att tillgodose en fullbordad skolgång då barnet eller den unge behöver byta skola ofta. Det finns ett samband mellan antalet placeringstillfällen och skolresultat samt utbildningsnivå. Skolgång är ofta en friskfaktor som bidrar till en gynnsam utveckling för barnet eller den unge.

Rollen skolsamordnare implementerades i enhet ungdom under augusti 2025 men projektet Framsikt har pågått i annan form innan dess. Denna utvärdering syftar till att undersöka vilken effekt arbets sättet med skolsamordnare har gett i socialtjänstens arbete. Utvärderingen har fokus på barn och unga som haft/har placering på hem för vård eller boende (HVB), stödboende, jourhem och i viss del SiS.

Skolsamordnare och Framsikt avslutas i augusti 2026 då projektiden är slut. Under hösten 2026 följs ESF projektet upp i sin helhet. Detta underlag kan ses som en del av det arbetet.

Syfte: Ta fram ett underlag inför bedömning av fortsättning av skolsamordnare när projektiden är slut.

Huvudfrågeställning(ar):

Gör insatsen Skolsamordnare skillnad gällande skolgång för placerade ungdomar?

- Vilka fördelar finns det med skolsamordnare inom organisationen?
- Finns det något som behöver justeras?
- Vad är det som behövs framåt?

Metod

Utvärderingen består av två metoder, journalgranskning och intervju.

Övrigt inom uppdraget:

- Intervju med skolsamordnare
- Omvärldsbevakning
- Genomgång av material i Teamskanal för ESF projektet, se om det finns indikatorer/mål att ta med i denna utvärdering

¹ Socialstyrelsen. SAMS - Samverkan för placerade barn och ungas kontinuerliga skolgång. (juni 2024 (1:a publicering 2018). Publicerad www.socialstyrelsen.se, (Artikelnummer 2024-6-9176). https://www.skolverket.se/download/18.4f4815741906c3f8be81/1719835417502/SAMS_2024.pdf

Journalgranskning

Journalgranskningen utgick från 31 ärenden där syftet var att jämföra ärenden som använt sig av skolsamordnare med ärenden som inte haft skolsamordnare.

Urval

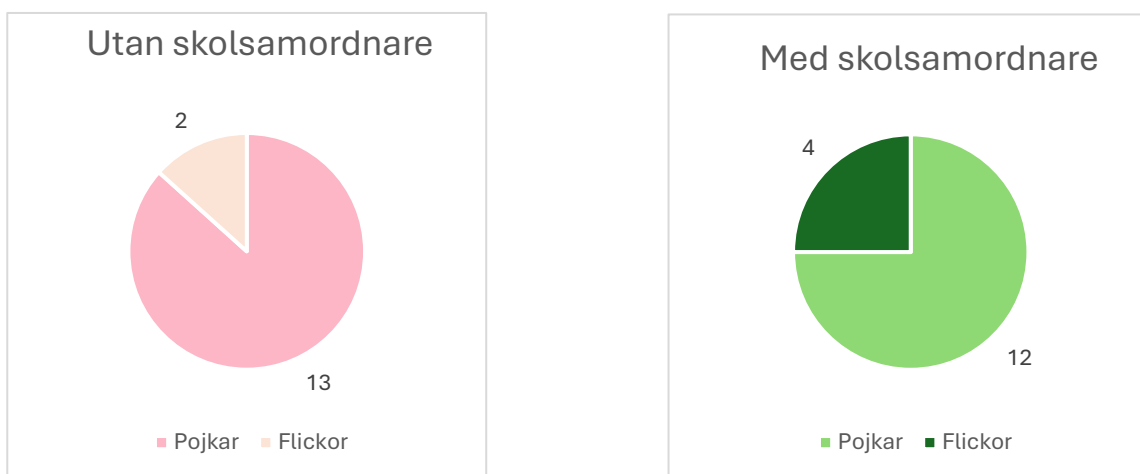
- 16 ärenden med skolsamordnare och 15 ärenden utan skolsamordnare (jämförelsegrupp)
- Barn och unga placerade på HVB, Stödboende, Jourhem och till viss del SiS (I de fall ungdomen haft en SiS placering är fokus skolövergången vid hemgång från SiS)
- Ingen Intellectuell funktionsnedsättning (IF), eller långt från skolgång på grund av andra orsaker
- Ungdomar i åldern 13 till 20 år (högstadiet och gymnasium)
- Ärendenas organisatoriska tillhörighet är inom enheten Ungdom

Frågeställningar i journalgranskningen

- Kön
- Ålder
- Placeringsform
- Finns det uppgifter om hur lång tid tog det för skolgången att komma igång efter placeringen? Om ja:
 - o Hur lång tid tog det för skolgången att komma igång?
- Framkommer det om det finns anpassning av skolgång och utredningar (åtgärdsprogram, pedagogisk utredning m.m)? Om ja:
 - o Vilka anpassningar?
- Finns det något om SAMS i dokumentationen? Om ja:
 - o Hur tar det uttryck?
- Har barnet andra pågående insatser? Om ja:
 - o Vilken/vilka andra insatser har ungdomen?

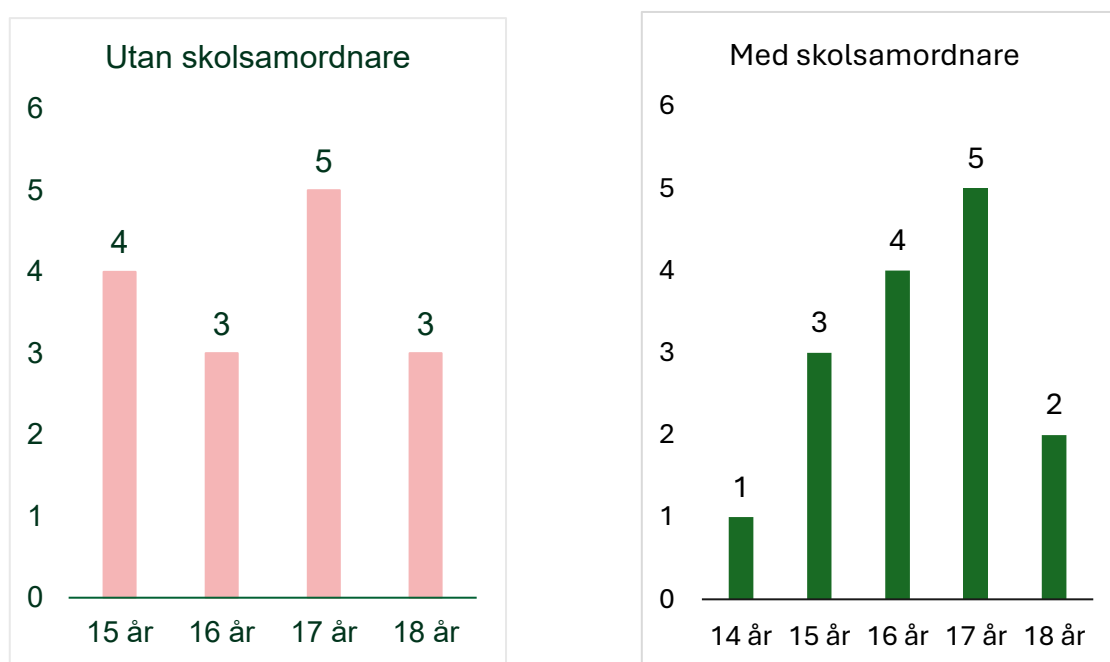
Resultat journalgranskning

Figur 1: Könsfördelning

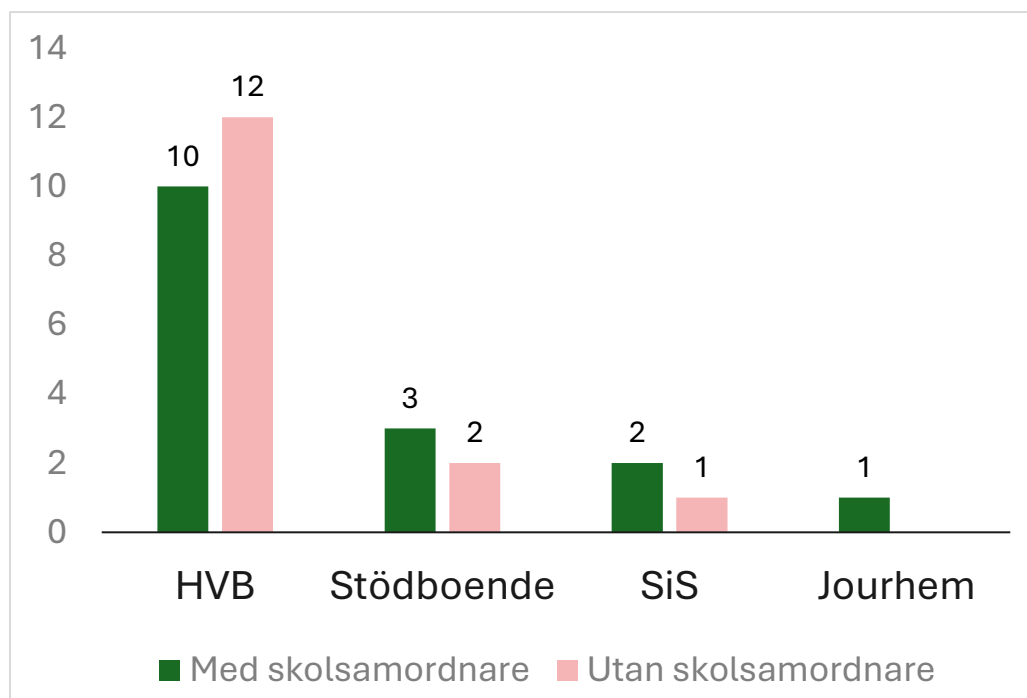
I gruppen med skolsamordnare var det 4 flickor och 12 pojkar som ingick. I gruppen utan skolsamordnare var det 2 flickor och 13 pojkar.

Figur 2: Åldersfördelning

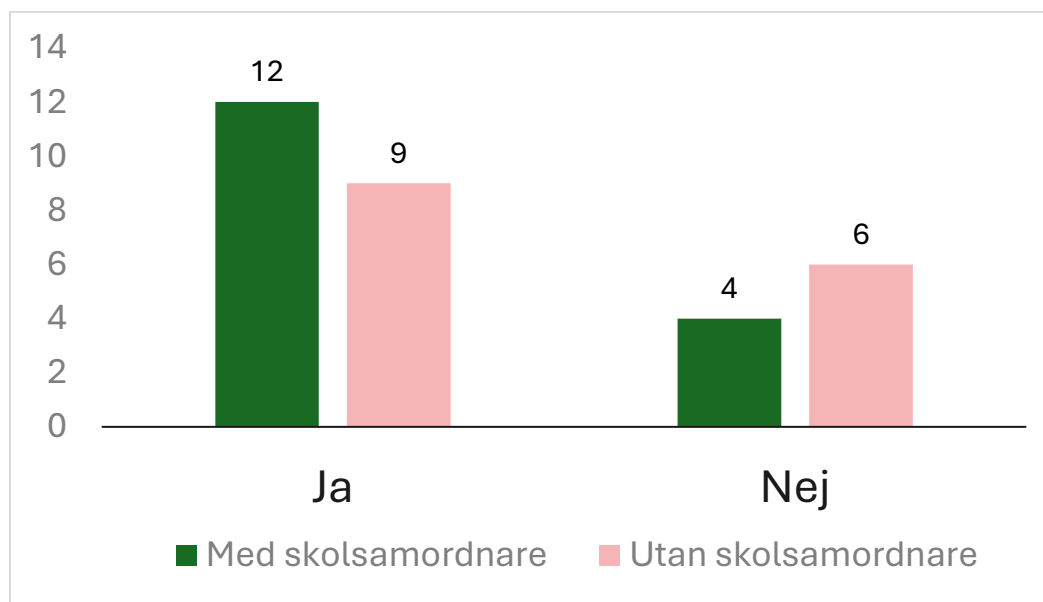
De flesta av ungdomarna befann sig i åldersspannet 15 till 18 år med en enstaka 14-åring.

Figur 4: Placeringsform

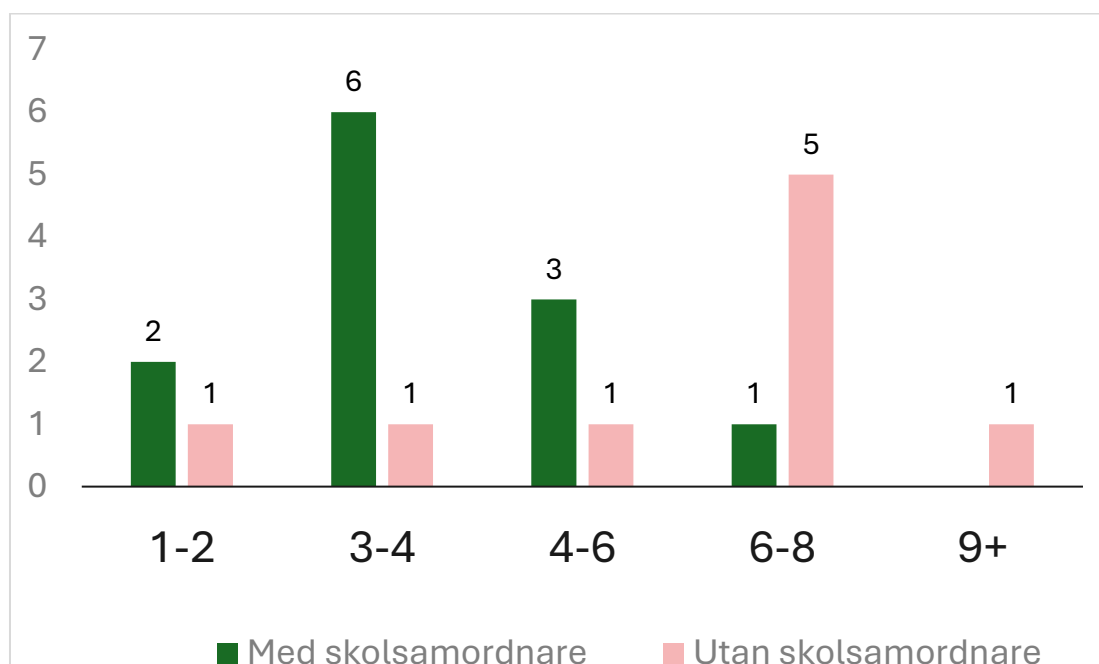
I de flesta fall hade ungdomarna placeringsformen HVB.

Figur 5: Framgår det hur lång tid det tog innan skolan kom igång?

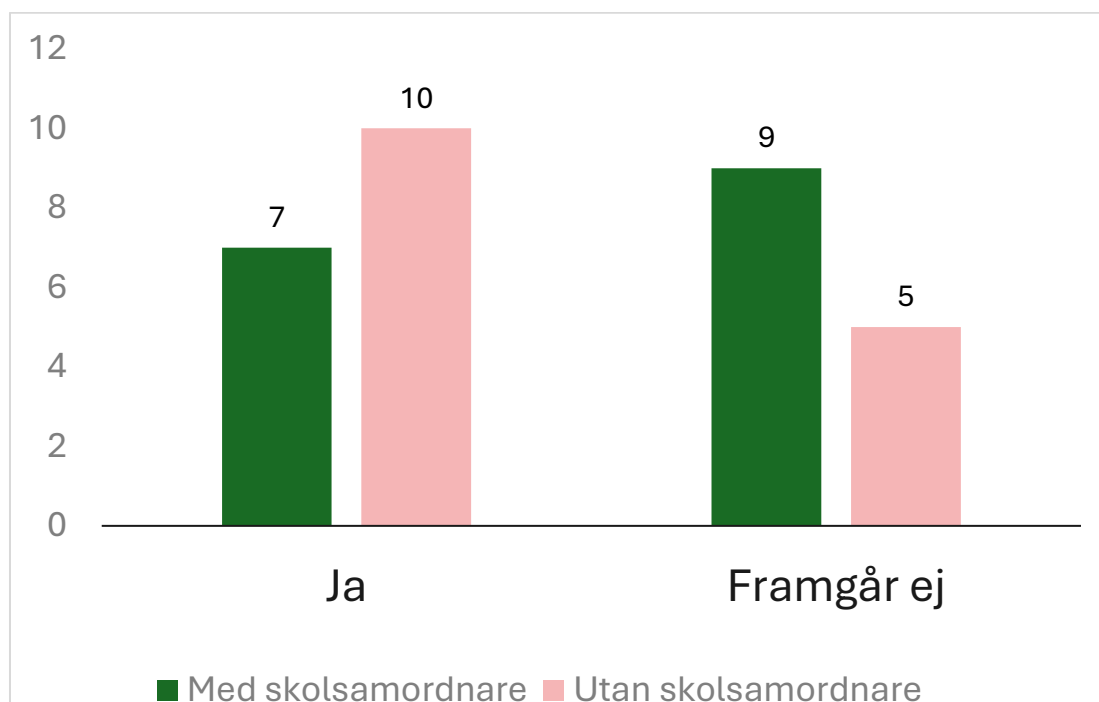
I majoriteten av ärendena framkom det hur lång tid det tog innan skolan kom i gång vid placering. "Nej" i detta fall innebär inte alltid att det inte finns dokumenterat utan kan handla om att det skett en omplacering innan skolan hann komma i gång, att det har gått för kort tid i ärendet eller andra försvårande omständigheter.

Figur 6: Om ja: hur många veckor?

Journalgranskningen visar att det har gått snabbare att komma i gång med skolan när skolsamordnare har varit involverad i processen. Ungdomen med 9+ veckor samt en av de som ingår i intervallen 6-8 veckor har placerats under skollov vilket har fördröjt skolstarten.

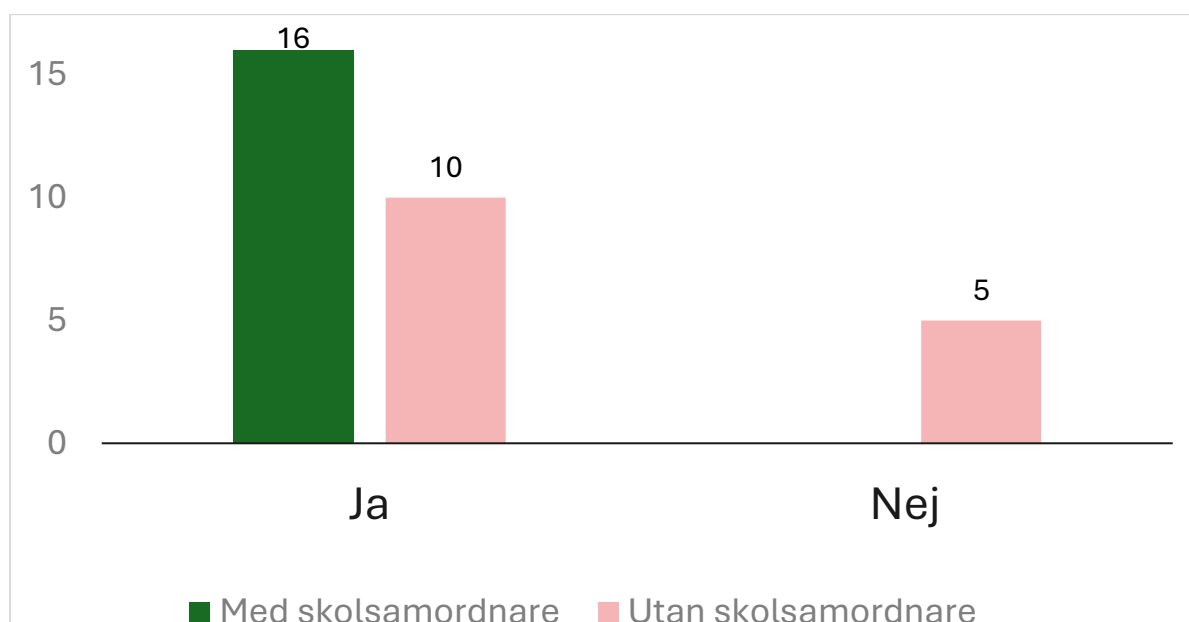
Figur 7: Finns det anpassningar i skolgången?

Det framkommer i de flesta fall att det finns anpassningar i skolgång på något sätt. Det finns en risk att siffran inte är helt sanningsenlig då det kan finnas fler som har anpassningar i skolgång men att det inte går att utläsa i journalen. Exempel på

anpassningar är frånvaroutredning, anpassat schema, planerad pedagogisk utredning och studiereduktion.

Figur 8: Finns det dokumentation kring SAMS?

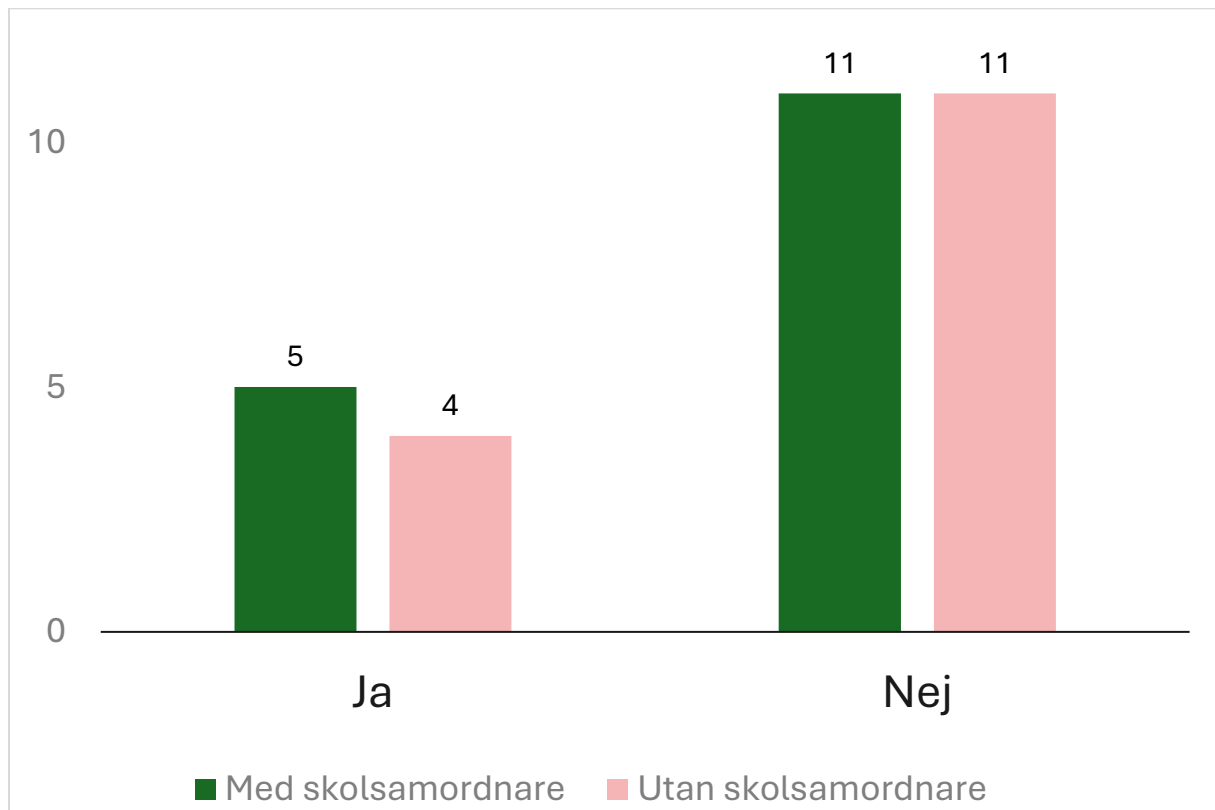
I ärendena med skolsamordnare finns det i samtliga journaler dokumentation enligt SAMS. I ärendena utan skolsamordnare är det vanligt förekommande att det finns viss information kring SAMS i exempelvis BBIC överväganden, omprövningar och i mejlkonversationer. I ärenden med skolsamordnare är dokumentationen kring skolan tydligare, exempelvis syns det tydligt på rubrik att anteckningen handlar om skola. I ärenden utan skolsamordnare var det mer vanligt förekommande att information om skolan låg inbakad i en journalanteckning som även innehöll annan information. Det var därmed svårare att följa dokumentation kring skolgång i de ärendena där skolsamordnare inte har varit påkopplad.

Exempel på information som tydligt framkommer i de journaler där skolsamordnare har varit påkopplad:

- Det finns journalanteckning om att skolbyte ska ske
- Skolsamordnare förbereder handlingar och har kontakt med studie- och yrkesvägledare
- Skolsamordnares kontakt med nya skolan: mötesanteckningar, mejlkonversationer m.m.
- Insamling av betyg, bedömningar, studieplaner m.m.
- Gymnasieansökan, betyg, skolrapport från SiS och SAMS-placeringsunderlag har skickats till ny kommun
- Framkommer om inskrivningssamtal, ansökan samt intyg som skickats
- Övergångsdokument, överlämningsmöte, inskrivningsmöte

- Inför hemflytt - övergångshandlingar och kontaktuppgifter till tidigare skola inför hemflytt till Malmö. Kontakter tagna med gymnasieskolor i Malmö
- Finns kontakter med skola i nuvarande kommun inför skolbyte, hur ungdomen ligger till i betyg

Figur 9: Finns det andra pågående insatser?

I de flesta fall fanns inga andra pågående insatser. I de fall det fanns var det exempelvis Öppenvård Maria Malmö, Ungdomsbehandling och familjebehandling.

Intervju

En öppen intervju har utförts med referensgruppen för skolsamordnare. I referensgruppen ingår två medarbetare från varje sektion från enheten Ungdom, placeringssamordnare, skolsamordnare, projektledare för Framsikt och chefer inom enheten. Syftet med intervjun var att fånga erfarenheter och skillnader mellan ärenden med och utan skolsamordnare. Det kan handla om vad som har varit positivt respektive mindre bra för att se vad som kan justeras.

Frågor intervju

- Har någon haft stöd av skolsamordnare i sitt ärende?
- Vilka är fördelarna respektive nackdelar med skolsamordnare?
- Skiljer sig dokumentation i ärenden där det finns skolsamordnare?
- Hur har samarbetet med skolan fungerat kopplat till övergången i samband med placeringen?
- Finns det något mer ni önskar stöd i kring skolgång?
- Hur fungerade det när barnet flyttade ut från Malmö? Skillnad i processerna, skillnad i övergångarna?
- Är det något mer ni vill lyfta angående skolsamordnare? Frågor som vi inte tagit upp som ni tänker på.

Resultat intervju

Erfarenheter av skolsamordnare

Alla socialsekreterare som närvarade vid intervjun hade haft stöd av skolsamordnaren. Samtliga nämnde att skolsamordnaren underlättar mycket i skolfrågan då den upplevs komplex och är inte ett område som socialtjänsten har tillräckligt mycket kunskap om. Skolsamordnaren besitter kunskap som behövs kring skollagen, samverkan med skolan och den ungas rätt till en skolgång. Hen besitter även en kunskap kring "skolans språk" som socialsekreterare inte är lika bekant med. Ofta upplevs det att skolan lägger mycket ansvar på socialtjänsten i frågor kring skolan. Det underlättar med en skolsamordnare som vet vad skolan eftersöker vid skolövergångar.

Det finns en betydelsefull praktisk del i det stöd som skolsamordnaren ger. Det kan handla om vilka överlämningsuppgifter som behövs, hur dessa hittas och vad som ska göras. Även vilka som ska delta i möten och i sakfrågor där skolsamordnaren besitter en särskild kompetens. Det kan handla om resursskolor och annat som inte socialsekreteraren har tillräcklig kunskap om.

Det framkom även att skolsamordnaren bidrar till tidsbesparingar (ex. för skolsamordnaren vet vilka kontakter som måste tas men även för den unge som får en smidigare övergång), vilket i sin tur bidrar på ett positivt sätt till socialsekreterarens arbetsbelastning.

Skolsamordnaren är med och bidrar till att minska glappen för den unge vilket är en framgångsfaktor för att motivera den unge till skolgång. Vidare beskrivs att skolsamordnaren har stor tillgänglighet och kan ge snabbt stöd dels i vägledning dels praktiskt. Skolsamordnarrollen bidrar till kompetensutveckling för socialsekreterarna,

vid varje ärende skolsamordnare är påkopplad lär sig även socialsekreteraren kunskaper som sedan kan appliceras i andra situationer.

Dokumentation avseende skola blir tydligare i ärenden med skolsamordnare. Hen dokumenterar i verksamhetssystemet Lifecare, vilket synliggör vilka steg som gjorts i skolövergången. I vissa fall har skolsamordnaren haft möten med skolan utan socialsekreterare och då har det varit fördelaktigt för socialsekreteraren att hitta allt i verksamhetssystemet vid de tillfällen endast skolsamordnare deltagit.

Samarbetet med skolan upplevs ha fungerat bättre när skolsamordnare varit med. Det har upplevts som en viktig brygga mellan socialtjänst och skola. I ärenden där skolsamordnare inte varit med har det tagit mycket längre tid på grund av kunskapsglapp. Exempelvis nämns att medarbetare på socialtjänsten upplevt att skolan lagt över ansvaret för anpassningar till socialtjänsten och socialtjänsten har inte kunnat motsätta sig detta då det saknats kunskap om vilka anpassningar som är möjliga att begära. Skolsamordnare besitter denna kunskap och är ett väldigt bra stöd i samarbetet med skolan.

Vidare beskrivs att det finns ärenden där skolan inte har tillgodosett det dem ska göra trots sina skyldigheter. I en del fall upplevs det som att skolan ser barn och unga som problemet snarare än att det är omgivningen runtomkring som inte fungerar. Vissa skolor är väldigt snabba på att skriva ut ungdomar och barn med en hög skolfrånvaro.

Referensgruppen beskriver att det fungerar olika bra med skolövergången när ungdomen ska flytta från Malmö till annan kommun. Det beror på vilken kommun som ungdomen flyttar till. Det beskrivs svårare att samarbeta med vissa kommuner eller skolor. Det behövs tas fram en mer formaliserad samverkan som är kopplad till funktion och inte person.

I Malmö finns det ett samverkansforum mellan grundskoleförvaltningen, gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen samt socialtjänsten som träffas en gång per termin. Där lyfts frågor avseende skolan.

De kommuner som har skolsamordnare är lättare att samarbeta med kring övergångar.

Framåt

I nuläget har det inte funnits en rutin över vilka ärenden som kan få stöd av skolsamordnaren. Det har varit en blandning av ärenden, detta har fungerat bra utifrån en lärandeprocess men en rutin kring vilka ärenden skolsamordnaren ska vara med i bedöms kunna underlätta i prioriteringen framåt.

Det har upptäckts att ärenden med omfattande skadligt bruk och beroende inte behöver skolsamordnare i ett första steg, dock kan det vara bra för att förbereda ärenden *inför* när skola blir aktuellt.

Det är positivt om skolsamordnare kan vara med i ett tidigt skede i processen, redan inför placering för att underlätta så mycket som möjligt för den unge. En tydlig dokumentation i ärendet minskar även risken för att delmoment missas, att det är

lättare för en annan socialsekreterare att ta över vid frånvaro/personalbyte samt i kontakt med annan skola m.m.

Det finns även ärenden som inte har placering som hade gynnats av att ha stöd av skolsamordnare. På enheten Ungdom är det vanligt med mycket skolsamverkan och svårigheter med skolgången även för de barn som bor hemma. Det finns en vinning i att även ha skolsamordnare i ärenden generellt inom Ungdom i kontakten mellan socialtjänst och skola.

Viktiga fynd i intervjun

- Ju tidigare skolsamordnare kopplas på i processen, desto bättre
- Skolsamordnaren bidrar med kunskapshöjning för hela enheten kring skolfrågor
- Flexibilitet och smidighet hos skolsamordnaren är en framgångsfaktor
- Skolsamordnarens kunskap om skolvärlden är en vinst och har varit avgörande framför allt i samverkansmöten
- Smidigt att skolsamordnaren sitter på socialtjänstens kontor, underlättar samarbetet mycket
- Skolsamordnare och placeringssamordnare sitter tillsammans vilket underlättar och är smidigt, när en socialsekreterare drar ett ärende för placering kan ärenden diskuteras med skolsamordnaren samtidigt
- Kommuner arbetar olika – utmaning: Det kräver mer av socialsekreterarna då kommunerna arbetar olika och har olika rutiner gällande skolgång för placerade barn. Det blir komplext att sätta sig in i alla kommuners olika sätt och där är skolsamordnare en stor hjälp.
- Långsiktigt utvidga skolsamordnaren till att stötta i ärenden som inte endast har placering
- Rutin för hur skolsamordnare fördelas ärenden kan vara bra framåt

Slutsatser

Sammantaget visar granskningen att skolsamordnare gör skillnad för placerade ungdomars skolgång. Utifrån journalgranskning och intervju kommer skolan i gång snabbare och det är tydligare dokumentation avseende skola. Arbetssättet avlastar socialsekreterare och det blir ett smidigare samarbete med skolan och andra aktörer. Kunskapshöjning sker inom enheten och det är något socialsekreterare haft stöd och får användning av i andra ärenden där skolsamordnare inte är inkopplad.

Skolgången är generellt ett bekymmer för många placerade barn. Att ha en fungerande skolgång är en friskfaktor. Kommuner har olika rutiner kring skolbyte och det underlättar med en skolsamordnare som har ett avgränsat område och lär känna de olika kommunerna och tillvägagångssätten.

Framåt behövs en rutin för fördelning av ärenden till skolsamordnare. Ett förtydligande underlättar genom att rollen inte blir så sårbar och kopplad till en specifik person, utan funktion. Det finns även behov av att utöka skolsamordnare till att gälla samtliga ärenden med skolproblematik och inte endast de som berör placerade ungdomar.